

קול צופיין

קול צפ"ן נשאו קול יחדו ירגנו

גיליון מס' 1281

בשלה תשפ"ו השיעור השבועי מיסודו של מרן הראשון לציון הרה"ג המקובל האל-קי הרב **מרדכי אליהו זצוק"ל**

השיעור נמסר ע"י הרה"ג **שמואל אליהו** הרב הראשי של צפת

עומק ענין ט"ו בשבט

הנותן לך את הכוח להלחם מאות ימים במסירות נפש. הוא נתן מסירות נפש לנשים שלהם. הוא נתן לממשלה את הכח להחליט נכון. הוא נתן לאזרחים את החוסן לעמוד איתנים. המסירות הזו היא "תחילת מדרגות הנבואה", כך כותב הרמב"ם במורה נבוכים.

כך יצאנו מצרים

כך סיכן משה רבנו את נפשו כשהכה את המצרי שהיכה איש עברי מאחייו. בעקבות המעשה של משה רוצה פרעה להרוג אותו ומשה בורח למדיין. בעקבות המהלך הזה מכיר משה את אשתו ציפורה שמצילה את חייו. בזכות המהלך הזה הוא מגיע לסנה בחר סיני והקדוש ברוך הוא ממנה אותו שליח להציל את עם ישראל. מסירות הנפש שלו היא המשך למסירות של יוכבד ומרים, אימו ואחותו - המיילדות, שמסרו נפשן למען ילדי ישראל. המסירות המשפחתית הזו היא תחילת סיפור גאולת מצרים.

לא מוותרים עד שמרסקים את הרשעה

טביעת המצרים בים סוף מתחילה גם היא במסירות נפש של ישראל הנכנסים לתוך המים. מהלך שנועד לרסק לגמרי את הרשע של המצרים ולא להשאיר אותו שימשיך ויגדל ויהפוך למפלצת תרבותית שתאיים על שלום האנושות.

כך אומר דוד המלך 'ארדוף אויבי ואשיגם ולא אשוב עד כלותם'. וכך אנחנו משתדלים להמשיך את דרכם ולא להשאיר את שאריות האויב העזתי כדי שלא יוכל לחזור ולנסות להשמיד אותנו. זו הייתה הבקשה של אסתר להכות את האויבים עוד יום בשושן בשביל לסיים את השמדת הרוע. לא להסתפק בחצי עבודה. כך גם אנחנו צריכים להשלים בפרס את מה שהתחלנו במבצע עם כלביא ולהוריד את מלכות הרשע הזו עד עפר. על כך אנו קוראים בספר דניאל.

כל החטופים חזרו לישראל

תודה לה'. תודה לחיילים

עם שחרור גופתו של רן גוילי הי"ד אנחנו מזדים לקדוש ברוך הוא על החזרת החייל רן גוילי ועל החזרת כל החטופים. אנחנו אומרים אלפי תודות לה' שהביא לנו את הנצחון הגדול של שחרור החטופים ביחד עם שמירה על חיי אזרחי מדינת ישראל וריסוק החמס. אנו מזדים בכל לב לכל החיילים שנלחמו למען ה', שנלחמו במשך שנתיים ויותר לשחרר את אחיהם, להשמיד להרוג ולאבד את כל הקמים עלינו לרעה. וכמובן לכל הנשים הגיבורות שעמדו מאחורי החיילים.

תודה לראש הממשלה ותודה לשרים

תודה רבה מיוחדת לראש הממשלה ולכל שרי הממשלה שעמדו בגבורה מול כל הלחצים מבית ומחוץ לעשות עסקה לשחרור החטופים ובתמורה לוותר לרוצחי החמאס שיחזרו לעמוד על גבולות ישראל ליד הישובים בעוטף. היו ארגוני שמאל שלחצו על השרים ועל ראש הממשלה. השקיעו מאות מיליוני שקלים כדי לעשות פרסום וללחוץ על הממשלה שתוותר על בטחון המדינה כדי לשחרר את החטופים. בשם כל אזרחי המדינה אנו מכירים טובה לראש הממשלה ולשרים שעמדו בלחץ הכבד הזה בכבוד ולא ויתרו על חיי האזרחים.

מסירות נפש כמדרגה ראשונה של נבואה

יהפסוק אומר "וְאִמְרַתְּ בְלִבְבְּךָ כִּי יֵעָשֶׂה יְדֵי עֲשָׂה לִי אֶת הַחֵיל הַזֶּה: וְנִכְרַתְּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ כִּי הוּא הַנִּתֵּן לְךָ כֹּחַ לַעֲשׂוֹת חַיִּל לְמַעַן הַקִּים אֶת בְּרִיתוֹ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם בְּיוֹם הַזֶּה" (דברים ח). ראינו במלחמה הארוכה הזו כי יש לחיילים ולממשלה כוח גדול מאוד. נזכור כולנו תמיד כי ה' אלהיך הוא

הפלת מלכות פרס – בסיס הגאולה הגדולה

ארבעת המלכויות

דניאל מתאר את כל ההיסטוריה האנושית. הוא מתחיל במלכות בבל ששולטת בעולם כולו. "הוא צלמא ראשה די דהב טב דהוי ודדעוהי די כסף מעוהי ונדקתה די נחש: שקוהי די פרזל רגלוהי מנהין די פרזל ומנהין די חסף" (דניאל ב). צלם שהראש שלו מזהב - רמז לבבל, החזה והידיים מכסף - רמז לפרס, המעיים והשוקיים מנחושת - רמז למלכות יוון, והרגליים שעשויות מברזל - רמזים למלכות אדום. החרס המעורב בהם רומז לשלטון ישמעאל שמעורב עם מלכויות מלכי אירופה.

דחילה ואימתני ותקיפא יתרא

על הרשע של מלכות אדום נאמר בדניאל (ו) "דחילה ואימתני ותקיפא יתרא ונשנין די פרזל לה רברבן אקלה ומדקה ושפארא ברגלה רפסה והיא משניה כון כל חיותא די קדמיה וקרנן עשר לה" מפחידה ומאימת וחוקה יותר מכל המלכויות האחרות. יש לה שיני ברזל גדולות. אוכלת ומרסקת ואת השאר היא רומסת ברגליה. שונה מכל המלכויות שלפניה ויש לה עשר קרניים. לידה נמצא החרס שלדעת המלבים מכוון לישמעאלים ששולטים בעולם במקביל למלכות אדום.

התרסקות המלכויות

על התרסקות המלכויות הללו אומר דניאל "תזה הנות עד די התגזרת אבן די לא בידן ומחת לצלמא על רגלוהי די פרזלא וחספא וחדקת המון: באדן דקו כחדה פרזלא חספא נחשא חספא ודהבא והוון כעור מן אדדי קיט ונשא המון רוחא וכל אתר לא השתכח להון ואבנא די מחת לצלמא הות לטור רב ומלת כל ארעא". רואה הייתי שנגזרת אבן לא בידי אנוש ומכה את הצלם על רגליו שעשויות מברזל וחרס (אדום וישמעאל). באותה שעה התרסקו גם כל המלכויות האחרות. מלכויות הזהב הכסף והנחושת.

צמיחת מלכות ישראל שתאיר לכל העולם

האבן הזאת שהכתה את הצלם הייתה להר גדול שממלא את כל הארץ, והיא רומזת למלכות ה' בעולם המתגלית דרך עם ישראל. "ובימיאון די מלכיא אנון יקים אלה שמיא מלכו די לעלמין לא תתחבל ומלכותה לעם אחרן לא תשתבק תדק ותסיף כל אליו מלכותא והיא תקום לעלמיא: כל קבל די הנות די מטרוא אתגזרת אבן די לא בידן וחדקת פרזלא נחשא חספא ודהבא". בימים של המלכים הללו יקים א-להי השמים מלכות שלעולם לא תפגע. ומלכותה לעם אחר לא תנתן. והיא תרסק את כל ארבעת המלכויות ותקום לעולם.

בבל ופרס תחת האיסלם – אמונת ישמעאל

המלבי"ם (דניאל ב מד) מזייק כי סדר המלכויות פה הוא לא זהב כסף נחושת ברזל וחרס. אלא "פרזלא נחשא חספא ודהבא". - ברזל נחושת ביהד ואחר כך חרס כסף וזהב ביהד, דניאל רומז שבאחרית הימים הסדר ישתנה. "רמז כי אדום הנרמז בברזל ויוון הנרמז בנחושת הם בני מלכות אחת". ששניהם הם חלק מהנצרות. והם ישברו ויכלו ראשונים. אחר כך יכנעו מלכויות בבל ופרס שהן חלק האומות המוסלמיות "ותחת מלכות בני ישמעאל יהיו אז מדי ופרס הנרמז בחספא, ובבל הנרמז בזהב, שכולם אחוזים במלכות בני ישמעאל כנודע".

דברי דניאל הולכים ומתקיימים

בימינו אנחנו רואים כמה נכון ראה דניאל, כי בבל שהייתה אימפריה ענקית ששינתה את פני האנושות היא נספחת לעולם האיסלמי, וגם פרס שהייתה אימפריה עולמית נספחת לעולם האיסלמי, שתיים מלכויות של

זהב וכסף שנספחות תחת החרס. בפועל ראינו כי לפני 80 שנה מתרסקת במלחמת העולם השניה מלכות אדום היא אירופה שכוללת גם את גרמניה שנקראה "מלכות רומא הקדושה". וגם איטליה ויוון בתוכם. לפני 35 שנה התרסקה מלכות בבל היא עירק. השנה מתרסקת מלכות איראן היא פרס. הכל כמו שנאמר בספר דניאל.

השלב הבא הוא צמיחת האבן להר גדול שמשפיע על כל העולם

לפי נבואת דניאל השלב הבא הוא אבן קטנה שמרסקת את ארבעת המלכויות והיא תהיה הר גדול שימלא את כל הארץ "ואבנא די מחת לצלמא הות לטור רב ומלת כל ארעא". האבן הזו, שמרמזת למלכות ישראל, תגדל מאבן קטנה להר גדול שהאור שלו יאיר לכל האנושות ותביא ברכה גדולה לכולם. ובפרק ז בדניאל "ומלכותיה ושלטנא ורבותא די מלכות תחות כל שמיא יהיבת לעם קדישי עליונין מלכותה מלכות עלם וכל שלטנא לא יפלוהו וישתמעונו". והמלכות והשלטון והגדולה של כל המלכויות הללו שנמצאות תחת כל השמים ינתן לעם קדוש עליון. מלכותם מלכות עולם וכל השליטים יעבדו אותם וישמעו להם.

מלכות ה' מתגלה עולם

כל זה בגלל שמלכות ישראל תהיה ביטוי למלכות ה' בעולם. "תזה הנות עד די כרסון רמיו ועתיק יומין יתב לבושה פתלג חנר ושער ראשה פעמר נקא פרסיה שביבין די נור גלגלוהי נור דלק: נהר די נור נגד ונפק מן קדמוהי אלק (אלפים) אלפין ישמשוה ורבו (רבוו) רבבן קדמוהי יקומוו דינא יתב וספרין פתיחו". רואה הייתי עד שכסא ה' ניצב ועליו מתגלה ה' וכל צבא המרום משמש אותו. זה מה שאמור להיות אחרי נפילת מלכות הרשע האחרונה בעולם.

שמחת העין משפיעה על האדם - ט"ו בשבט

מדוע לא אומרים וידוי בט"ו בשבט?

כתוב בשו"ע (קלא ו): "נהגו שלא ליפול על פניהם בט"ו באב, ולא בט"ו בשבט, ולא בר"ח, ולא במנחה שלפניו" ורמז הגאון כי במשנה נכרך ט"ו בשבט עם שאר ראשי השנים. וכמו שכל ראשי השנים האחרים הם יום מיוחד לאדם, כך גם ראש השנה לאילנות. ומקור דבריו במרדכי (סי שניא) שכותב כי "בקשו פעם לגזור תענית ביום ט"ו בשבט, ואמר להם שיש לחוש לראש השנה של האילנות ולדחות את אותם התעניות. ודעתי היא, שמכיון שהתענית נדחית עד אחר השבת, דתנן קתני בהדדי: ארבעה ראשי שנים הם, באחד בניסן ראש השנה למלכים ולרגלים, באחד באלול ראש השנה למעשר בהמה. רבי אלעזר ורבי שמעון אומרים באחד בתשרי. באחד בתשרי ראש השנה לשנים ולשמיטין וליובלות לנטיעה ולירקות. באחד בשבט ראש השנה לאילן, כדברי בית שמאי, בית הלל אומרים בחמשה עשר בו". כלומר, מכיון שהתנא כרך אותם ביהד, הרי שדיניהם שוים לעניין וידוי.

ולא במנחה לפניו

הקדושה של היום מתפשטת וכמו שבראש חודש לא מתענים גם במנחה שלפניו, גם בט"ו בשבט לא מתענים במנחה שלפניו. וכתב העולת תמיד (ך) כי משמע מדברי המחבר שרק בראש חודש לא אומרים תחנון לפניו במנחה, אבל בט"ו בשבט ובאב יש נפילת אפים במנחה שלפניהם אלא שאין המנהג כן עכ"ד. וכן כתב הפרי חדש אות ז' דאכולהו קאי דכל יום שאין בו נפילת אפים אין נוהגין ליפול במנחה שלפניו (עיין משנה ברוה ס"ק לב וכפ החיים ס"ק קא).

אם היו ישראל מחזיקים בתורה שקיבלו מסיני לא היו אומה ולשון יכולים להתנגד להם. גם ממלך המוות הם היו חופשיים. בחטא בעגל חזרה אלינו טומאת הנחש, ובדבקות בתורה ננצל ממונו

חיבור האדם לפרי האדמה

הטעם הוא כי בקריאת שמע אנחנו רואים שיש חיבור בין האדם לפרי האדמה. אם עם ישראל אוהב את ה' ומקיים את מצוותיו - ה' נותן את מטר ארצנו בעיתו "וירח ומלקוש ואספת דגנך ותירשך ויצהרך: ונתתי עשב בשדה לבקמתך ואכלת וישבעת". ואם ח"ו לא - "ועצר את השמים ולא יהיה מטר והאדמה לא תתן את יבולה ואבדתם מהרה מעל הארץ הטבה אשר ה' נתן לכם" (דברים יא).

יודעתם כי אני ה'

וכן הוא ביחזקאל שאומר כי בגלות אומר ה' "להקרים ולגבעות לאפיקים ולגאיות ולחברות השממות ולערים הנעזבות אשר היו לבו וללעג לשארית הגוים אשר מסביב". שלא יתנו את פרים. וכאשר מגיע עת הגאולה אומר להם ה' לתת את פרים. "ואתם הרי ישראל ענפכם תתנו ופריכם תשאו לעמי ישראל כי קרבו לבוא: כי הנני אליכם ופניתי אליכם ונעבדתם ונזרעתם".

ומתוך כך תהיה ברכה בעם ישראל והרבייתי עליכם אדם כל בית ישראל פלה ונשבו הערים והחברות תבנינה: והרבייתי עליכם אדם ובהמה ורבו ופרו והושבתו אתכם בקדמותיכם והטבתי מראשיתיכם". ומכאן נבין שה' הוא העושה זאת "וידעתם כי אני ה': והולכתי עליכם אדם את עמי ישראל וירשוך והיית להם לנחלה ולא תוסף עוד לשלכם" (יחזקאל לו).

ישמחו השמים ותגל הארץ

והארץ לא עושה זאת כאילו היא כפוייה הר כגיגית אלא בשמחה גדולה. כדכתיב "ישמחו השמים ותגל הארץ ירעם הקים ומלאו השמים מורידים גשם בשמחה, והארץ מצמיחה פריה בגילה "יעלו שדי וכל אשר בו אז ירננו כל עצי יער" הם מבינים שה' נמצא בתוך עם ישראל "לפני ה' כי בא פי בא לשפט הארץ ישפט תבל בצדק ועמים באמונתו" (תהילים צו). ולכן אמרו חכמים שנתנית פרי הארץ היא הקץ המגולה. "ואמר רבי אבא אין לך קץ מגולה מזה שנאמר ואתם הרי ישראל ענפכם תתנו ופריכם תשאו לעמי ישראל וגו'" (סנהדרין דף צח/א).

פרי ופרי, לשמוח בו ולהודות עליו בפה מלא הודאה גדולה "יפלא פי תהלתך כל היום תפארתך" (תהילים פרק עא, ח).

משתדלים בפירות שנשתבחה בהם ארץ ישראל

בחול, שלא היו שם פירות שהגיעו מארץ ישראל היו משתדלים לברך על פירות שנשתבחה בהם ארץ ישראל אע"פ שלא גדלו בה. כאמור בפסוקים "כי ה' אלהיך מביאך אל ארץ טובה ארץ נחלי מים עינת ותהמת יצאים בבקעה ובהר: ארץ חטה ושעורה וקנח ותאנה ורמון ארץ זית שמן ודבש: ארץ אשר לא במסכנת תאכל בה לחם לא תחסר כל בה ארץ אשר אבניה ברזל ומחררה תחצב נחשת: ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך על הארץ הטבה אשר נתן לך" (דברים ח). ולמה מזכירים את ארץ ישראל בחול על פירות ח"ל, כי כל השפע לעולם מגיע מברכת הארץ "כי שם צנה ה' את הברכה תיים עד העולם" (תהילים קלג) כמבואר בנבואת זכריה (פרק יד בסופו).

משתדלים מאוד לאכול פירות ארץ ישראל

היום מהדרים לאכול מפירות שגדלו בארץ ישראל ולברך עליהם תחילה וטעם הדבר הוא כי בפירות אלו ה' מראה את אהבתו אלינו, וכך כתב עליהם הב"ח (על או"ח סימן רח) כי צריך לומר בברכת מעין שלוש 'ונאכל מפריה ונשבע מטובה' כי השפע המתגלה בפירות ארץ ישראל הוא מהשכינה הקדושה. "קדושת הארץ הנשפעת בה מקדושת הארץ העליונה היא נשפעת גם בפירותיה שיונקים מקדושת השכינה השוכנת בקרב הארץ".

שהקב"ה שוכן בקרב הארץ "בתוכה ממש בגוף הארץ" והשכינה הזו נסתלקה בגלות ולכן לא צמחו פירות הארץ בכל אלפי שנות הגלות. וגם הייתה שוכנת בתוך בני ישראל ממש כמו שכתוב "היכל ה' המה" (ירמיהו ז). "לפי שהשכינה היתה שורה בקרבם ממש". לכן אנחנו אומרים "בברכה זו 'ונאכל מפריה ונשבע מטובה' כי באכילת פירותיה אנו נזונים מקדושת השכינה ומטהרתה ונשבע מטובה".

רואה הייתי
עד שכנס
ה' ניצב
ועליו מתגלה
ה' וכל צבא
המרום
משמש
אותו. זה מה
שאמור
להיות אחרי
נפילת
מלכות
הרשע
האחרונה
בעולם

עין החיים ועין הדעת

עין הדעת טוב ורע

כשאנחנו מדברים על פירות העץ אי אפשר שלא לדבר על חטא אדם הראשון שבגלל אכילתו עם חוה מעץ הדעת נגזרה מיתה לעולם. ועין הדעת הוא לא כולו רע אלא יש בו "טוב ורע". ואפשר להשתמש בעין הדעת על מנת להביא טוב לעולם, אבל בלי זהירות הוא יכול להביא גם רע ומיתה לעולם. ובאמת מה הדרך שבה אפשר לאכול מעץ הדעת טוב?

תיקון חטא עין הדעת

בתפארת שלמה על התורה בפרשת בשלח הביא את הפסוקים שנאמרו על עצמות יוסף בספר יהושע (כב, לח) "ואת עצמות יוסף אשר העלו בני ישראל ממצרים קברו בשכם בתלמת השדה אשר קנה יעקב מאת בני חמור אבי שכם במאה קשיטה ויהיו לבני יוסף לנחלה" שהביטוי עצמות יוסף נאמר על יוסף כבר בחייו. "וישבע יוסף את בני ישראל לאמר פקד פקד אלהים אתכם והעלתם את עצמותי מזה" (בראשית ו). וגם בפרשת בשלח "ויקח משה את עצמות יוסף עמו כי השבע השביע את בני ישראל לאמר פקד פקד אלהים אתכם והעלתם את עצמותי מזה אתכם".

ולמה נקרא יוסף עצמות?

אומר בעל תפארת שלמה "כי יוסף הצדיק הוא היה התיקון של חטא אדה"ר. 'עצמות' אותיות 'עץ מות'. ובכוחו היה קריעת ים סוף כידוע" (בשלח). שכתוב "הים ראה ויננס" מה ראה? ראה ארונו של יוסף הצדיק

אכילת פירות בט"ו בשבט

ריבוי באכילת מיני פירות בט"ו בשבט

לכן כתב המגן אברהם (ס"ק טו): "ונוהגין האשכנזים להרבות במיני פירות של אילנות (תיקון יששכר דף ס"ב כ"ה)". להודות לה' עליהם, לברך עליהם בכוונה. להמשיך את השפע שלהם לעולם. ודווקא פירות האילנות בט"ו בשבט כי היום הזה הוא ראש השנה לפירות האילן. ויש שלוקחים מיני אילנות של שבעת המינים, כגון תאנה ותמר, והמקובלים הוסיפו שיש לקחת ל"ו סוגים שונים של פירות האילן.

המהדרים לוקחים פירות שבהם הפרי הנאכל הוא בפנים והקליפה בחוץ כמו רימונים ושקדים וכד'. ויש כמו שזיף ומישמש שהפרי הנאכל הוא בחוץ והגרעין לא נאכל. ויש שהכל נאכל כמו תאנה, ויש כמו ענבים שהגרעין נאכל. ועל כל אחד מהם נאמר "מבשרי אחזה אלוה" שההתבוננות במציאות החומרית מלמדת אותנו על השפע שמגיע מהעולמות העליונים.

לימוד על פרי לפני הברכה והאכילה

וכתב כף החיים (או"ח סימן קלא) כי יש שלומדים לימוד מיוחד בליל ט"ו בשבט "משנה או זוהר המדבר בענין אותו הפרי ואחר כך מברכין עליו, ויש ספר מסודר על זה הנקרא ספר פרי עץ הדר". וכן עושים בימינו במקומות רבים, משתדלים להבין לעומק את התכונה המיוחדת של כל

שהתגבר על יצרו ונס החוצה. ובזה תיקן חטא אדם הראשון שהלכו הוא ואשתו אחרי עיניהם וחטאו.

תיקון בחיבור האחים עם יהודה

ועוד תיקון גדול היה לו שלא שמר טינה לאחים שמכרו אותו ותיקן את חטא המחלוקת בין בני רחל, דרכו, לבני לאה, דרך יהודה. ועל החיבור הזה כתב האר"י הקדוש בספר הליקוט (יחזקאל - פרק לו) כי החיבור בין יהודה ליוסף הוא חיבור בין עץ החיים לעץ הדעת, שכאשר הם מתחברים פועל הצד הטוב של עץ הדעת. וכך כתב "דע, כי משיח בן דוד הוא מצד עץ החיים, שם ההוי"ה. וז"ס 'חיים שאל מומר' וכו'. אך משיח בן אפרים, הוא מצד עץ הדעת, אילנא דמותא דרגא דנוקבא, לזה עתיד ליהרג בשערי ירושלים, דמותא אתקשרת ביה. ואלו הם הב' עצים. ולעת"ל 'יהיה ה' אחד ושמו אחד', ויהיה עץ החיים ועץ הדעת שקילין כחדא, ואז יהיו לאחדים בידך והבן".

כששני העצים מתחברים – תוקן החטא ובאה גאולה לעולם

דברי האר"י הם על נבואת הגאולה שכתב יחזקאל (לו) כי היא מתרחשת בחיבור עץ אֶחָד וְכָתַב עָלָיו לַיהוָה וְלִבְנֵי יִשְׂרָאֵל חֲבָרָיו בִּיחָד עִם עֵץ אֶחָד וְכָתוּב עָלָיו לְיוֹסֵף עֵץ אֶפְרַיִם וְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל חֲבָרָיו: וְקָרַב אֲתָם אֶחָד אֶל אֶחָד לָף לְעֵץ אֶחָד וְהָיוּ לְאֶחָדִים בְּיָדְךָ". שכאשר נתפלגו ירבעם בן אפרים מרחבעם בן שלמה נגזר חורבן על בית המקדש. וכאשר יתברו את שני העצים הללו יתחברו ישראל לעם אחד "וְעִשִׂיתִי אֲתָם לְגֹי אֶחָד בְּאֶרֶץ בְּהָרֵי יִשְׂרָאֵל וּמִלֶּךְ אֶחָד יִהְיֶה לְכֹלם לְמֶלֶךְ וְלֹא יִהְיֶה עוֹד לְשָׁנִי גוֹיִם וְלֹא יִחַצְצוּ עוֹד לְשִׁתֵּי מַמְלָכוֹת עוֹד".

מתוך כך יהיה תיקון חטא אדם הראשון "וְלֹא יִטְמְאוּ עוֹד בְּגִלּוּלֵיהֶם וּבִשְׂקוּצֵיהֶם וּבְכָל פְּשָׁעֵיהֶם וְהוֹשַׁעְתִּי אֲתָם מִכָּל מוֹשְׁבֵתֵיהֶם אֲשֶׁר חָטְאוּ בָהֶם וְטִהַרְתִּי אֹתָם וְהָיוּ לִי לְעַם וְאֲנִי אֶהְיֶה לָהֶם לֵאלֹהִים". יבנה המקדש ויהיה קידוש השם גדול בעולם. "וְכָרַתִּי לָהֶם בְּרִית שְׁלוֹם בְּרִית עוֹלָם יִהְיֶה אֹתָם וְנִתְתַּיִם וְהִרְבִּיתִי אֹתָם וְנִתְתִּי אֶת מִקְדָּשִׁי בְּתוֹכָם לְעוֹלָם: וְהָיָה מִשְׁכְּנִי עֲלֵיהֶם וְהָיִיתִי לָהֶם לֵאלֹהִים וְהָמָּה יִהְיוּ לִי לְעַם" ומתוך כך כל העולם יתוקן "וְיָדְעוּ הַגּוֹיִם כִּי אֲנִי ה' מְקַדֵּשׁ אֶת יִשְׂרָאֵל בְּהִיּוֹת מִקְדָּשִׁי בְּתוֹכָם לְעוֹלָם" (יחזקאל לו).

תיקון של עץ המוות הזה הוא בקיבוץ גלויות

וזה סיפור העצמות היבשות שחזורות לחיים. "הָיְתָה עָלַי יַד ה' וַיִּצְאֵנִי בְרוּחַ ה' וַיְנִיחֵנִי בְּתוֹךְ הַבְּקָעָה וְהָיָא מְלָאָה עֲצָמוֹת: וְהִעֲבִירֵנִי עֲלֵיהֶם סָבִיב סָבִיב וְהָנָה רַבּוֹת מְאֹד עַל פְּנֵי הַבְּקָעָה וְהָנָה יְבֻשׁוֹת מְאֹד". ובמדרש נאמר על הפסוקים הללו "וְהָיָא מְלָאָה עֲצָמוֹת אֵל תְּקִיר עֲצָמוֹת אֵלֵּא עֵץ מוֹת! מִן הָעֵץ שָׁמַר הַקֶּבֶה לְאִדְהָר שְׁלֵא יֵאכַל מִמֶּנּוּ וְאֵכַל וְנִקְנְסָה עָלָיו מִיַּתֵּה וְעַל תּוֹלְדוֹתָיו הַבָּאוֹת אַחֲרָיו עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת" (תנא דבי אליהו רבה - פרק ה).

התיקון של עץ המוות הזה הוא בקיבוץ גלויות "וְהִנְבֵּאתִי פְּאֶשֶׁר עֲנִי וְתִבּוֹא בָהֶם רוּחַ וַיְחַיּוּ וַיַּעֲמִדוּ עַל רַגְלֵיהֶם חֵיל גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד" והם עולים לארץ ישראל "וְהִנְבֵּאתִי אֲתָכֶם אֶל אֶדְמַת יִשְׂרָאֵל". ומכירים את ה' "וַיִּדְעֶתֶם כִּי אֲנִי ה' בְּפִתְחֵי אֶת קַבְרוֹתֵיכֶם וּבִהְעֵלּוֹתִי אֲתָכֶם מִקַּבְרוֹתֵיכֶם עִמִּי: וְנִתְתִּי רוּחִי בְכֶם וְחִיִּיתֶם וְהִנְחֵתִי אֲתָכֶם עַל אֶדְמַתְכֶם וַיִּדְעֶתֶם כִּי אֲנִי ה' דִּבְרַתִּי וְעִשִׂיתִי נְאֻם ה' " (יחזקאל לו) וזה בא מחיבור עץ הדעת לעץ החיים.

חיבור לעץ החיים – על פי התורה

החיבור הזה הוא הפוך מהנחש שאמר לאדם "והייתם כאלוהים יודעי טוב ורע" והביא מיתה לעולם. התורה מביאה את האדם לחיים "עץ חיים היא למחזיקים בה ותמקיה מאשר" (משלי ג, ח). וכך התורה אומרת לומר, על ספר התורה "וְהָיְתָה עִמּוֹ וְקָרָא בּוֹ כָּל יְמֵי חַיָּו לְמַעַן יִלְמַד לְיִרְאָה אֶת ה' אֱלֹהָיו לְשֹׁמֵר אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת וְאֵת הַחֻקִּים הָאֵלֶּה לְעִשְׂתָּם: לְבַלְתִּי רוּם לְבָבוֹ מֵאֲחִיו וּלְבַלְתִּי סוּר מִן הַפְּמִצָּה יְמִין וּשְׂמֹאל לְמַעַן יֵאָרֶץ יָמִים עַל מִמְלַכְתּוֹ הוּא וּבְנָיו בְּקִרְבָּה יִשְׂרָאֵל" (דברים יז). אם היו ישראל מחזיקים בתורה שקיבלו מסיני לא היו אומה ולשון יכולים להתנגד להם. גם ממלך המוות הם היו חופשיים. בחטא בעגל חזרה אלינו טומאת הנחש, ובדבקות בתורה נצצל ממנו.

סיפורים על הרב זצ"ל

חיבת פירות של ארץ-ישראל

היה זה בתקופה שהרב זצ"ל היה מאושפז בבית החולים "שערי צדק" בירושלים. הייתי במשמרת אצל הרב, וחלק מהתפקיד שלי היה לנסות לגרום לרב לאכול כדי שיתחזק. יום אחד שאלתי את הרב מה הוא רוצה לאכול, והוא אמר: חמוצים. הייתה לי בתקופה ההיא חנות של חמוצים, התקשרתי לעובד שהיה לי בחנות והוא הזדרז לארגן בקופסאות מבחר מכל סוגי החמוצים שהיו בחנות והביאם לבית החולים. הרב הסתכל על המבחר הגדול, הצביע על זיתים שחורים מיובשים ושאל: איזה הכשר יש לזיתים הללו?

אמרנו לו: כל החנות היא בהכשר בד"ץ ידוע, גם הזיתים הללו. הרב לא ענה, אבל לא אכל מהזיתים השחורים המיובשים הללו.

כמוכן שמיד אחר כך הלכנו לחנות כדי לבדוק את ההכשרים השונים, וראיתי שלכל מה שהבאנו לרב היה הכשר טוב, וגם לזיתים השחורים המיובשים היה הכשר טוב של בד"ץ ידוע. אבל בניגוד לכל שאר החמוצים, הזיתים השחורים היבשים היו ייבוא, וכל שאר החמוצים היה מגידוליה של ארץ-ישראל.

הגמרא אומרת שהקב"ה לא מכשיל צדיקים באכילת דבר איסור. "הַשֵּׁתָא, וְמָה בְּהִמְתֵּן שֶׁל צְדִיקִים, אִין הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְבִיא תְּקֵלָה עַל יָדָם, צְדִיקִים עֲצָמָם, לֹא כָּל שְׂכָן?!" (כתובות כ"ח).

מי שהכיר את אהבתו של הרב אליהו לארץ-ישראל ולפרותיה – לא יתקשה להבין את "רוח הקודש" הזאת. כי כבר אמרו חז"ל: "אָמַר רַב הוּנָא אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: מִן הַתּוֹרָה וּמִן הַנְּבִיאִים וּמִן הַתְּנֹבִיבִים – בְּדָרְךָ שְׂאֵדָם רוּצָה לִילָךְ – בְּהַ מוֹלִיכִין אוֹתוֹ" (מכות י"ג).

(רענן כהן, עוזר הרב)

הנכם מוזמנים לימי ההכרות

בישיבת ארחות מרדכי בכוכב השחר

לאורו של הראשל"צ הגר"מ אליהו זצוק"ל

לימוד גמרא ופסיקה

ביושיבה אלה ומהנח

לפרטים 0556801646

תשובה כהלכה

אתל מוכרע. האם מותר לזכור שתייל שגדל ליד עץ תות, או שמא גם בשתייל שלא נותן פירות יש איסור? אם השתיל מפריע או שיש צורך במקומו - מותר. סתם - אסור.

נכנס לברס וצ"א. אדם שנמצא בפרדס של פירות הדר ויש פירות על הרצפה, שכל הנראה ייקבן. האם מותר לקחת ולאכול? כן.

הנחיצא מן הכרי. האם בסעודה עם לחם צריך לברך 'בורך פרי העץ' על פירות בסלט? אם הסלט נאכל עם הפת, אין צורך לברך.

הנותן ריח 16 קפירות. האם מותר להריח מהמחומר בשבת בעוד שחבר שלי פוסד עלי? אם זה פרי - אסור, אם זה צמח - מותר.